

Omläggning till Ekologisk växtodling

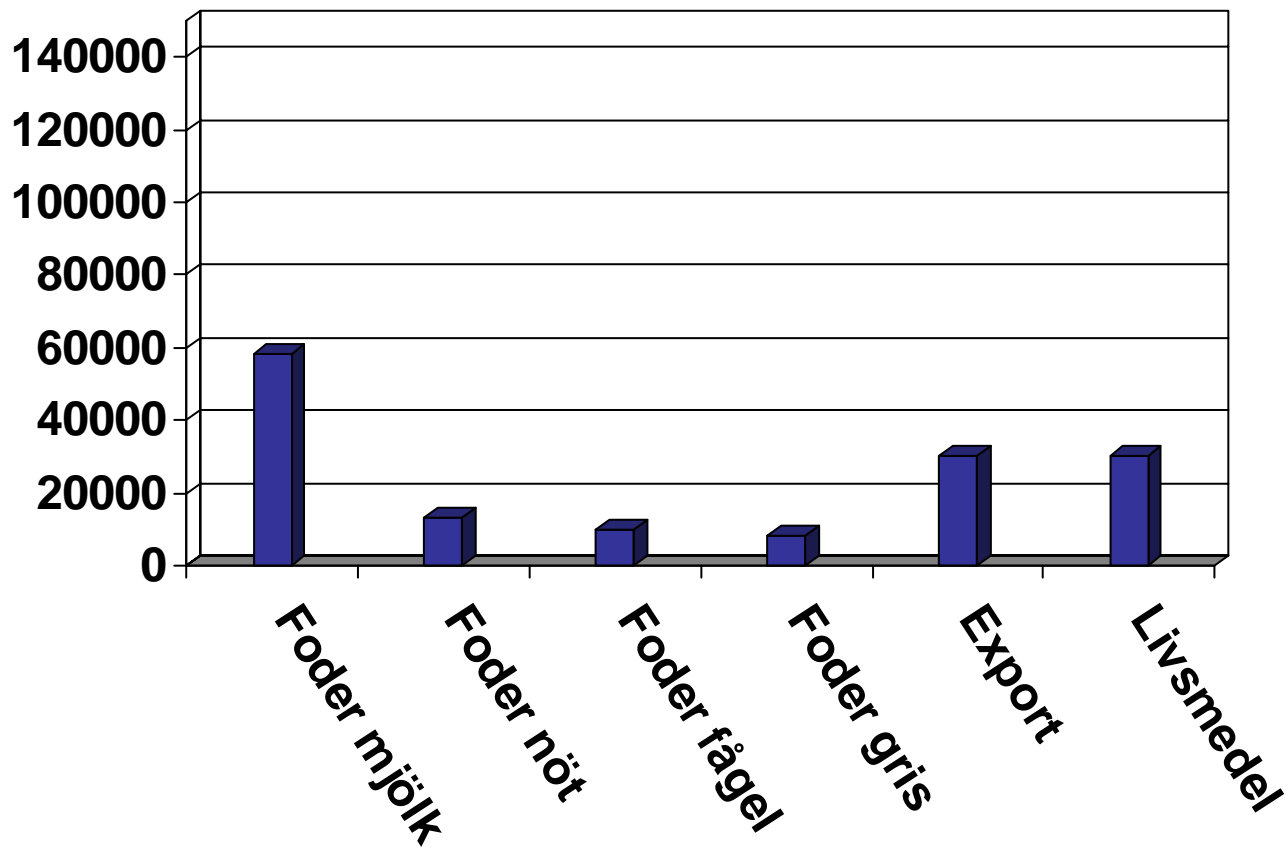
Gösta Roempke

HS Konsult

Föredrag Skövde 2011-01-27

Marknaden ekospannmål 2007

uppdelning av 150 000 ton

Marknaden

- **75 % av all ekospannmål går till foder**
- **70-75 % produceras och konsumeras på samma gård**
- **Nya ekomjölkproducenter kommer köpa in mer. Har arealbrist.**

Marknaden

- **Lantmännen har 90 % av marknaden på ekospannmål**
- **2009 fanns det 75 000 ton ekospannmål**
- **Ca 35 000 ton gick till inhemsk konsumtion**

Marknaden

- **Saltå kvarn köper i år in 5-6 000 ton ekospannmål**
- **Ger ca 30 öre/kg högre merpris för Biodynamisk spannmål**
- **Gärna råg**
- **Köper även in vanlig ekospannmål**
- **Tel. Saltå kvarn 08-551 508 00 i Järna söder om Stockholm**

Marknaden

- **Stora prisvariationer mellan åren**
- **Importbehov av ekospannmål 2011 från att ha varit exportör**
- **Varför brist:**
 1. **Fler ekomjölkbönder**
 2. **Större behov hos kvarnar**
 3. **Tillväxt i ekoäggproduktion**

Ekopriser 2010

- **Höstvete 3,00**
- **Fodervete 3,00**
- **Rågvete 2,85**
- **Foderhavre 2,85**
- **Foderkorn 3,00**
- **Matärt 3,57**
- **Foderärt 3,14**
- **Åkerböna 3,26**
- **Raps/rybs 6,00**

Bidragkalkyler

- **Exempel från en 100 ha ekospannmålsgård 2010**

Grundförutsättningar	Pris kr/kg
Havre 2,5 ton/ha	2,85
Höstvete 3,3 ton/ha	3,00
Åkerböna/ärter 2,5 ton/ha	3,35
Gröngödsling	0

Bidragkalkyler

- Exempel från en 100 ha ekospannmålgård och TB 3

	TB 3 kr	Kr
Havre	16,7 ha x 5 505 =	92 000
Höstvete	33,4 ha x 7 335 =	245 000
Å-böna	16,7 ha x 5 836 =	97 000
Gröng.	33,4 ha x – 991 =	-33 000
	Summa	401 000

Snittet blir ca 4 000 kr/ha i TB 3

Odling och växtföljder

- **Grunden för att klara växtnäringstillförsel och ogräsreglering i ekoodling ligger i växtföljden**
- **Djurgårdar med hög vallandel ofta mer än 60 % i växtföljden har bra förutsättningar. Det är en större utmaning på ekospannmålsgård.**

Förfruktsvärden

	Förfruktseffekt
	Kg N/ha
• Gröngödslingsvall	60-80
• Åkerböna	30-40
• Ärter	10-15
• Gräsvall	Ofta negativt

Växtföljdsförslag

- 1. Havre insådd**
- 2. Gröngödsling**
(Avputsning eller skörd 2-3 ggr)
- 3. Höstvete**

Detta är den enklaste ekoväxtföljden för en spannmålsgård.

Är grunden för uppbyggnaden

Växtföljdsförslag

- **Ekospannmål med 33 % grüngödsling**

1. **Havre insådd**
2. **Grüngödsling**
3. **Höstvete insådd**
4. **Grüngödsling**
5. **Höstvete**
6. **Ärter/Åkerböna**

**Fördelar Billiga maskiner: putsare samt ogräsharv,
Mycket tid till höstsådd Hög andel grüngödsling ger
mindre ogräs**

Lägg eventuellt in vallfröodling år 2 eller 4

Växtföljdsförslag

- **System Cameleon från Östergötaland**
 1. **Vårvete insådd**
 2. **Vallfröodling (Gräs med tidig skörd)**
 3. **Höstoljeväxter**
 4. **Höstvete**
 5. **Åkerböna**

Kräver större maskininvesteringar samt ekogödselmedel, intensiveko

Maskinutveckling

System Cameleon

Ekogödselmedel

- **Lantmännen**

	kr/kg	kr/kg N
Biofer 10-3-1 pellets	2,28	23
Biofer 7-9-0 mjöl	1,20	17
Vinass 4,5-0-4	0,68	15

Pellets kan användas i alla spridare och kombispridare. Mjöl måste spridas med specialmaskin. Vinass begränsad tillgång.

Ekogödselmedel

- **Emil Olsson, Ekoväx**

	kr/kg	kr/kg N
Ekoväx 9-4-0 pellets	2,20	24
Ekoväx 9-4-0 mjöl	1,50	17

Det blir konkurrens på marknaden. Mjölet har lägre P-halt slår ej i taket för maxgiva lika snabbt.

Ogräs och reglering

- **Kvickrot**
- **Tistel och åkermolke**

Åtgärder

**Bryta vallar eller gröngödsling tidigare.
Halvträda.**

**Bearbetning direkt efter skörd när
tillfälle finna.**

I värsta fall svartträda hela säsongen.

Omläggingsstrategi

- **Under 2009 förändrades förutsättningarna för en omläggning till eko radikalt**
- **Det blev 2-års karens jämfört med tidigare 1-års karens**
- **Möjlighet att lägga om växtodlingen när som helst på året**
- **Detta leder till nya omläggingsvarianter**

Omläggingsstrategi

- **Skilj noggrant på ansökan om ekostöd och certifiering**
- **Du kan vara certifierad del av år med växtodling utan att söka ekostöd**
- **Söks ekostöd får inga konventionella åtgärder göras denna säsong**

Allmänt omläggning både djur och vo

- **Detta påverkar ekonomin vid omläggning från 2009**
- **Två omläggningsvarianter:**
 - **Första karensåret med ekostöd****Eller**
 - **Första karensåret utan ekostöd (halvkonventionellt)****Eller en kombination**

Omläggning växtodling till eko

- **Målet är fortast möjligt merpris på ekospannmål**
- **Riskabelt att ställa om hela företaget på 1 år dela upp !**
- **Utsädes- och fröodling kan vara första karensåret. Sök kontrakt !**

Omläggning växtodling till eko utan ekostöd år 1

- **Åtgärder inför våren 2011 (Halvkonventionellt år på vissa skiften)**
- Ansök inte om ekostöd för växtodlingen i SAM 2011
- Använd handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel som vanligt.
- Så in grüngödslingsvallar enligt planerad växtföljd
- Från t.ex. 1 juni eller senare anmäl till certifiering och inga fler konventionella åtgärder på skiftet efter detta datum. Det skall gå ett år till första ekoskörd (2:a årets karens)
- Ansök ekostöd SAM 2012 för aktuella skiften.
- Våren 2012 ekoutsäde och ekovallfrö på aktuella skiften
- Hösten 2012 skördas 2:a årets karensgrödor. Dessa får merpris men måste gå från gård till gård som djurfoder
- Hösten 2013 är skörden KRAV-certifierad och du får merpris även till mottagningsanläggning med kontraktmöjligheter

Omläggning växtodling till eko med ekostöd år 1

- Åtgärder inför våren 2011
- Anmäl aktuella skiften till certifiering senast sista inlämningsdatum för SAM-ansökan.
- Ansök om ekostöd för aktuella skiften i SAM 2011
- Så in gröngödslingsvallar enligt planerad växtföljd
- Våren 2011 ekoutsäde och ekovallfrö på aktuella skiften
- Hösten 2011 skördas 1:a årets karensgrödor. Dessa får ej merpris utan säljs konventionellt
- Hösten 2012 är skörden 2:a årets karens. Dessa får merpris men måste gå från gård till gård som djurfoder
- Nackdel med denna modell är ekoodling och konventionellt pris år 1 ofta utan bra förfrukter

Omläggning växtodling växtföljdsstrategi

- **Växla havre mot vårvete**
- **Använd Biofer 11-3-0 pellets som startgiva till viss vårsäd ex. 30 kg N/ha**
- **Försök att få in fröodling på kontrakt i växtföljden**

Samarbete mellan gårdar

- 1. Ekomjölksproducent med 120 kor i Roslagen som har avtal med mindre ekospannmålsproducenter om köp fodersäd**
- 2. Ekomjölksproducent med 300 kor avtal med en större ekospannmålsgård om fodersäd-stallgödsel**

Samarbete mellan gårdar

- **Ekomyjlksgårdar som säljer kvigor efter 3 månader och köper tillbaka dem som kalvfärdiga kvigor**
- **Detta ger utrymme för fler mjölkande kor**
- **Det är tillåtet med samarbete med upp till 3 kviguppfödare**

Samarbete mellan gårdar

- **Samarbete mjölkgård växtodlingsgård om stallgödsel**

Analysera växtnäringsinnehåll och betala efter ekovärden på N, P och K

Exempel N: 17-25 kr/kg (22 kr/kg N i Biofer 10-3-1)

P: 20-25 kr/kg (i Biofer 7-9 0 men

kan vara upp mot 70 kr/kg P i Biofer 10-3-1)

K: Ca 34 kr/kg (i Bifer vall 6-3-12)